

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 47/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. U., T., zastúpeného advokátkou JUDr. B. V., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/2 Gpt 49/2008-24 z 30. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. U. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2010 doručená sťažnosť JUDr. J. U. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len

„generálna prokuratúra“) č. k. IV/2 Gpt 49/2008-24 z 30. októbra 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktorým bolo zrušené uznesenie prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. Kv 6/09-15 z 15. júna 2009 o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších zákonov (ďalej len „Trestný poriadok“) voči osobe sťažovateľa.

2. Zo sťažnosti a z predložených príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru, odbor západ, oddelenie vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) z 26. januára 2009 bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokus obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu formou spolupáchateľstva. Vec dozorujúci prokurátor krajskej prokuratúry uznesením z 15. júna 2009 zastavil trestné stíhanie sťažovateľa, pretože skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sťažovateľ nespáchal. Prokurátor generálnej prokuratúry napadnutým uznesením (č. k. IV/2 Gpt 49/08-24 z 30. októbra 2009) na podklade sťažnosti podanej poškodeným zrušil uznesenie prokurátora krajskej prokuratúry z 15. júna 2009 z dôvodu jeho nezákonnosti a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Prokurátor generálnej prokuratúry vo svojom zrušujúcom uznesení poukázal na nesprávne posúdenie dôkaznej situácie v predmetnej veci a nedostatočné zhodnotenie skutkového stavu nižším orgánom, pričom zároveň aj vytkol procesné nedostatky v konaní. V závere vyslovil potrebu doplnenia dokazovania v naznačenom smere a uložil prokurátorovi krajskej prokuratúry opätovne konať a rozhodnúť.

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti vo vzťahu k postupu generálnej prokuratúry okrem vecných námietok (nesúhlas s trestným stíhaním, pozn.) poukázal na skutočnosť, že táto rozhodla o zrušení uznesenia krajskej prokuratúry na podklade sťažnosti podanej neoprávnenou osobou (poškodený fyzicky nemohol odovzdať sťažnosť na poštovú prepravu, pretože sa v tom čase nachádzal vo výkone väzby). Z uvedeného sťažovateľ odvodil skutočnosť, že generálna prokuratúra konala a rozhodovala na podklade neoprávnenou osobou podanej sťažnosti. Tým, že svojím uznesením zrušila rozhodnutie nižšieho orgánu, nastolila protiprávny stav, ktorý je podľa názoru sťažovateľa porušením

jeho ústavných práv podľa čl. 17 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a podľa čl. 13 dohovoru.

4. Na základe argumentácie obsiahnutej v sťažnosti sťažovateľ zastáva názor, že postupom a rozhodnutím označeného orgánu boli porušené jeho ústavou chránené práva, a preto navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti rozhodol takto:

„... Právo sťažovateľa nebyť trestne stíhaný inak ako zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy... porušené bolo.

... Právo sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy... podľa čl. 13 Dohovoru... porušené bolo.

... Uznesenie prokurátora Generálnej prokuratúry... IV/2 GPt 49/08-24 zo dňa 30. 10. 2009... sa zrušuje a vec sa vracia prokurátorovi generálnej prokuratúry... na ďalšie konanie.“

II.

5. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

7. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní preskúmať, či napadnutým uznesením prokurátora generálnej prokuratúry boli porušené namietané práva sťažovateľa. Ústavný súd vníma jadro obrany sťažovateľa v tom zmysle, že v skutočnosti nemal byť trestné stíhaný, pretože sa jemu prisudzovaného zločinu nedopustil. K samotnej námietke sťažovateľa uvedenej v bode 3 ústavný súd už iba dodáva, že z povahy dozorovej funkcie prokurátora v prípravnom konaní [§ 230 a nasl. Trestného poriadku a § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“)] vyplýva, že (aj) o namietanom uznesení je oprávnený rozhodnúť aj bez návrhu poškodeného a to dokonca aj v čase po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia prokurátora alebo policajta (§ 363 TP).

8. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti postupu a rozhodnutiu orgánu činného v trestnom konaní vo fáze prípravného (trestného) konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti a ústavnosti trestného stíhania sťažovateľa meritórne zatiaľ všeobecný súd nerozhodoval. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému, a príp. aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanému, právne účinným spôsobom namietat porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. práv garantovaných dohovorom, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku nezákonného postupu generálnej prokuratúry v predmetnej trestnej veci. Je nutné skonštatovať, že vyšetrowanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené a postavenie sťažovateľa ako strany trestného konania mu už v rámci prípravného konania dáva postavenie a tomu korešpondujúcu plnú potenciú aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností kladených mu za vinu. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude (je) oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľa, aj

odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľa v štádiu trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05 alebo III. ÚS 109/05), t. j. aj skutočností, ktoré vytyka sťažovateľ postupu generálnej prokuratúry v predloženej sťažnosti či už procesne, alebo vecne.

9. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po koniec organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat' porušenia ústavou chránených základných práv a slobôd, ku ktorým došlo v priebehu trestného konania a neboli v jeho priebehu odstránené.

10. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal a má v systéme všeobecného súdnictva, ako aj v rámci prípravného trestného konania k dispozícii účinné prostriedky na ochranu v sťažnosti označených práv, ktoré mali byť porušené namietaným uznesením. Za daných okolností podľa názoru ústavného súdu neexistuje ústavný dôvod na to, aby ústavný súd vstupoval v predmetnej trestnej veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov, resp. orgánov prípravného konania. Naopak, skutočnosť, že všeobecné súdy, resp. orgány prípravného konania môžu podľa platného právneho poriadku sťažovateľovi poskytnúť účinnú ochranu jeho ústavou chráneným právam a slobodám, vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

11. Z obsahu sťažnosti a jej príloh tiež vyplýva, že sťažovateľ proti namietanému uzneseniu z 30. októbra 2009 podal 24. novembra 2009 generálnej prokuratúre mimoriadny

opravný prostriedok podľa § 363 Trestného poriadku, o ktorom nebolo do podania sťažnosti rozhodnuté.

12. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

13. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (napr. Trestný poriadok). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity. Ústavný súd preto zaujal názor, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (§ 363 Trestného poriadku) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nemohol zaoberať, ale ju podľa zásady ratio temporis nad rámec v bode 10 uvedeného odmietol tiež ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2010